NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION
NOVEMBER 2016

GREEK SECOND ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER I

Time: 2 hours 100 marks

PLEASE READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY

1. This question paper consists of 12 pages. Please check that your question paper is complete.
2. Read the questions carefully.
3. Number your answers exactly as the questions are numbered.
4. It is in your own interest to write legibly and to present your work neatly.

IEB Copyright © 2016

ΤΜΗΜΑ 1 ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1 **Να διαβάσεις προσεκτικά το παρακάτω κείμενο και να ολοκληρώσεις τις δραστηριότητες που ακολουθούν:**

Οι τέσσερις δουλειές που δίνουν … τρελά λεφτά!

Είναι κάτι που όλοι θέλουν στη ζωή τους. Ένα επάγγελμα στο οποίο να βρει εύκολα κανείς θέση και να κερδίζει … τρελά λεφτά. Η εφημερίδα Guardian έκανε την έρευνα και βρήκε τέσσερις δουλειές – που ίσως τις αγνοούν οι πιο πολλοί – που μπορούν να κάνουν κάποιον … πλούσιο. Αν και δεν είναι όλα ρόδινα.

Μηχανικός Αγώνων

Τυπικές απολαβές: Ξεκινούν από 42 000.00 δολάρια το χρόνο και φτάνουν ως τις 152 000.00 δολάρια το χρόνο, ανάλογα με την εμπειρία.

Τι κάνει: Είναι ο άνθρωπος ανάμεσα στους μηχανικούς και τον οδηγό. Συγκεντρώνει τις πληροφορίες από τον τελευταίο, αναλύει τα δεδομένα και παίρνει αποφάσεις για τη μεγιστοποίηση της απόδοσης, που τις μεταφέρει στους μηχανικούς. Πρέπει να μπορεί να αντιδρά υπό πίεση.

Το κακό: Πολλές ώρες εργασίας. Πρέπει να είναι απόλυτα αφοσιωμένος.

Καλός "Χάκερ"

Τυπικές απολαβές: Από 59 000.00 δολάρια το χρόνο μέχρι 152 000.00 δολάρια το χρόνο, για κάποιον που είναι επικεφαλής ομάδας.

Τι κάνει: Τον πληρώνει μια εταιρεία για να εισβάλει στο σύστημά της ώστε να δει πόσο ανθεκτικό είναι στις πραγματικές επιθέσεις. Πρέπει να έχει πάθος για την τεχνολογία και τη λεπτομέρεια.

Το κακό: Πολλές φορές τον επαγγελματία "χάκερ" τον καλεί μία εταιρεία όταν έχει ήδη πέσει θύμα άλλων "χάκερ" οπότε έχει το δυσάρεστο καθήκον να ενημερώσει ότι τα στοιχεία των πελατών έχουν εκτεθεί. Πρέπει διαρκώς να ενημερώνεται για νέες τεχνολογίες.

Πιλότος ελικοπτέρου για εταιρείες παροχής ενέργειας

Τυπικές απολαβές: Περίπου 110 000.00 δολάρια το χρόνο.

Τι κάνει: Πετά κοντά σε καλώδια υψηλής τάσης με ελικόπτερο, ώστε να επιθεωρεί τις "γραμμές" με κάμερα προκειμένου να εντοπιστούν προβλήματα που θα αντιμετωπίσει η εταιρεία. Χρειάζεται σταθερό χέρι και ψυχραιμία.

Το κακό: Η επικινδυνότητα.

Μπάτλερ

Τυπικές απολαβές: Τουλάχιστον 135 000.00 δολάρια το χρόνο. Ένας νέος στη δουλειά θα ξεκινήσει με 59 000.00 δολάρια το χρόνο, ενώ η εμπειρία εκτιμάται ιδιαίτερα.

Τι κάνει: Οτιδήποτε. Από το να φροντίζει τη γκαρνταρόμπα του εργοδότη, μέχρι να πηγαίνει το κατοικίδιό του στο γιατρό. Στα τυπικά καθήκοντά του είναι, να διευθύνει το υπόλοιπο προσωπικό, να σερβίρει τα γεύματα, να περιποιείται τους καλεσμένους, αλλά και να φροντίζει για ό,τι μπορεί να χρειάζεται το σπίτι. Πρέπει να προσέχει και την τελευταία λεπτομέρεια και να μπορεί να αντιμετωπίσει κάθε τύπο ανθρώπου.

Το κακό: Πολλές ώρες και απρόβλεπτος όγκος δουλειάς, κάτι που αποβαίνει σε βάρος της προσωπικής ζωής.

[Από: <www.iefimerida.gr>]

IEB Copyright © 2016

1.1 **Να απαντήσεις στις παρακάτω ερωτήσεις, χρησιμοποιώντας ολοκληρωμένες προτάσεις:**

1.1.1 Τι είναι αυτό που ο καθένας θέλει στη ζωή του; (1)

1.1.2 Ποια είναι η εφημερίδα που έκανε την έρευνα για τα διάφορα επαγγέλματα με τους πολύ μεγάλους μισθούς; (1)

1.1.3 Τι νομίζεις ότι σημαίνει η έκφραση "αν και δεν είναι όλα ρόδινα"; (1)

1.1.4 Τι πρέπει να συγκεντρώνει ο μηχανικός αγώνων; (1)

1.1.5 Ποια είναι τα μειονεκτήματα του επαγγέλματος του μηχανικού αγώνων; (2)

1.1.6 Ποια είναι τα δύο χαρακτηριστικά ενός χάκερ; (1)

1.1.7 Για τι πρέπει να ενημερώνεται συνεχώς ένας χάκερ; (1)

1.1.8 Γιατί είναι το επάγγελμα του πιλότου ελικοπτέρου για εταιρείες παροχής ενέργειας επικίνδυνο; (1)

1.1.9 Ποιες είναι οι υποχρεώσεις ενός μπάτλερ; (2)

1.1.10 Τι εκτιμάται ιδιαίτερα, στην περίπτωση ενός μπάτλερ; (1)

1.2 **Να βρείτε τα αντίθετα των παρακάτω λέξεων στο κείμενο:**

1.2.1 χάνει (1)

1.2.2 σκορπίζει (1)

1.2.3 παραμελεί (1)

1.2.4 αφήνει (1)

1.3 **Να διαβάσεις προσεκτικά τις σημασίες που έχει το λήμμα "επαγγελματίας" και να απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν χρησιμοποιώντας ολοκληρωμένες προτάσεις.**

επαγγελματίας (ο/η) {(θηλ. γεν. επαγγελματίου) επαγγελματιών} **1.** Πρόσωπο που ασκεί επάγγελμα: *είναι ~ φωτογράφος || ελεύθερος ~* ΑΝΤ. ερασιτέχνης **2.** πρόσωπο που κάνει σωστά τη δουλειά του, που εργάζεται σκληρά και μεθοδικά (κατ΄ αντιδιαστολή συνήθως προς τον ερασιτέχνη ή εμπειροτέχνη): *είναι πραγματικός ~, ό,τι φτιάχνει είναι εγγυημένο*. **3.** Πρόσωπο που κατά την άσκηση του επαγγέλματός του δεν επηρεάζεται από συναισθηματισμούς, που κοιτάζει μόνο το επαγγελματικό του συμφέρον: *ένας ψυχρός ~ επιλέγει πάντα την πιο συμφέρουσα πρόταση.* **4.** (μτφ.) πρόσωπο που κάνει κάτι (αθέμιτο) συστηματικά: *~ ψεύτης / κλέφτης / μάρτυρας σε δίκες (ψευδομάρτυρας).*

[*Λεξικό της Νέας Ελληνικής γλώσσας*, Γ. Μπαμπινιώτη, Αθήνα 2008, σ. 636]

1.3.1 Πόσες σημασίες έχει το λήμμα αυτό; (1)

1.3.2 Τι σημαίνει η βραχυγραφία (μτφ.); (1)

1.3.3 Τι δηλώνουν τα άρθρα (ο/η) που βρίσκονται μετά το λήμμα; (2)

1.3.4 Τι σημαίνει η συντομογραφία ΑΝΤ.; (1)

1.3.5 Ποια είναι η λέξη που έχει αντίθετη σημασία με αυτή του λήμματος; (1)

1.3.6 Τι είδους σχόλια είναι αυτά που βρίσκονται μέσα σε αγκιστροειδείς αγκύλες και τι μας πληροφορούν σε αυτή την περίπτωση; (2)

1.3.7 Ποια είναι η δεύτερη σημασία της λέξης "επαγγελματίας"; (1)

[25]

IEB Copyright © 2016

ΕΡΩΤΗΣΗ 2 **Να διαβάσεις προσεκτικά το παρακάτω κείμενο και να ολοκληρώσεις τις δραστηριότητες που ακολουθούν.**

Στρεφόμαστε στο εξωτερικό για φθηνότερες διακοπές.

"Καλύτερα Παρίσι, Μιλάνο και Ντουμπάι, παρά σ΄ ελληνικό νησί και στις τιμές … Χαβάη!"

Το … σύνθημα αποτυπώνει σε μεγάλο βαθμό τη στροφή των Ελλήνων σε προορισμούς του εξωτερικού για τις διακοπές τους, καθώς, για τους περισσότερους, οι τιμές των ξενοδοχείων της Ελλάδας είναι συχνά απαγορευτικές. Πόσο καλοί πελάτες είναι οι Έλληνες ταξιδιώτες, μάλιστα, φαίνεται από το γεγονός ότι πέρυσι δαπάνησαν περισσότερα από 2 δισ. ευρώ για ταξίδια στο εξωτερικό!

Μέχρι πρόσφατα η χώρα μας ήταν γνωστή σε όλο τον κόσμο κυρίως ως δημοφιλής προορισμός διακοπών (χώρα υποδοχής τουριστών). Στις μέρες μας ωστόσο, εξελίσσεται γρήγορα σε υπολογίσιμη αγορά εξερχόμενου τουρισμού και οι Έλληνες σε περιζήτητους πελάτες στις χώρες που ταξιδεύουν. Κι αυτό καθώς διαμένουν συνήθως σε ξενοδοχεία τεσσάρων και πέντε αστέρων, δαπανούν αρκετά σε εστιατόρια, επισκέπτονται μουσεία και κάνουν πολλά ψώνια.

Από την ίδρυσή του κιόλας το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης (2004) έσπευσε να προτρέψει τους Έλληνες να προτιμούν τη χώρα μας. Πριμοδότησε, μάλιστα, εμμέσως τους ξενοδόχους και τους ιδιοκτήτες ενοικιαζόμενων δωματίων με ένα μεγάλο διαφημιστικό πρόγραμμα που χρηματοδότησε το υπουργείο, με κεντρικό σλόγκαν "Μένουμε Ελλάδα". Ξενοδόχοι και "δωματιάδες", ωστόσο, δεν φρόντισαν να ρίξουν τις τιμές τους για να προσελκύσουν τους Έλληνες πελάτες τους, καθώς σε μεγάλο βαθμό τους θεωρούν δεδομένους.

Αντίθετα, σε προορισμούς όπως η Γαλλία, η Ιταλία ή η Ισπανία, οι Έλληνες βρίσκουν τιμές δωματίων 70-80 ευρώ, ακόμα και τον Ιούλιο, σε ξενοδοχεία τριών ή τεσσάρων αστέρων, όταν στην Ελλάδα συχνά καλούνται να πληρώσουν διπλάσια ή ακόμα και περισσότερα χρήματα το καλοκαίρι σε ένα μέτριο ξενοδοχείο.

[Από Ελληνικά από το κείμενο στη λέξη, Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ]

2.1 **Με βάση το παραπάνω κείμενο να σημειώσεις αν οι παρακάτω προτάσεις είναι Σωστές ή Λάθος.**

2.1.1 Το σύνθημα μας λέει ότι οι Έλληνες προτιμούν να πηγαίνουν στο Παρίσι παρά στη Χαβάη. (1)

2.1.2 Οι Έλληνες δεν προτιμούν να πηγαίνουν για διακοπές σε προορισμούς του εσωτερικού. (1)

2.1.3 Οι τιμές των ξενοδοχείων στην Ελλάδα έχουν γίνει πολύ ακριβές. (1)

2.1.4 Οι Έλληνες ταξιδιώτες δεν είναι καθόλου καλοί πελάτες. (1)

2.1.5 Πέρυσι δαπάνησαν περισσότερα από 2 δισ. ευρώ για φαγητό στο εξωτερικό. (1)

2.1.6 Οι Έλληνες δεν είναι καθόλου περιζήτητοι ως πελάτες στις χώρες που ταξιδεύουν. (1)

2.1.7 Στις μέρες μας η Ελλάδα έχει γίνει υπολογίσιμη αγορά εξερχόμενου τουρισμού. (1)

2.1.8 Οι ξενοδόχοι φρόντισαν αμέσως να ρίξουν τις τιμές τους για να προσελκύσουν τους Έλληνες πελάτες. (1)

2.1.9 Στο εξωτερικό οι Έλληνες βρίσκουν καλύτερες τιμές δωματίων ακόμα και στη μέση του καλοκαιριού. (1)

2.1.10 Στην Ελλάδα οι Έλληνες ταξιδιώτες καλούνται να πληρώσουν πάνω από 160 ευρώ για ένα πολύ ακριβό ξενοδοχείο. (1)

2.2 **Παρακάτω θα βρεις κάποιες λέξεις τις οποίες συνάντησες στο παραπάνω κείμενο. Να σημειώσεις το γράμμα που δίνει κάθε φορά τη σωστή ερμηνεία της λέξης, όπως αυτή εμφανίζεται στο κείμενο.**

2.2.1	το σύνθημα
2.2.2	ο προορισμός
2.2.3	η αγορά
2.2.4	ο πελάτης
2.2.5	το υπουργείο
2.2.6	το πρόγραμμα

Α.	ανώτατη διοικητική αρχή μιας χώρας με καθορισμένο πλαίσιο αρμοδιοτήτων
Β.	η σύντομη, συνήθως έμμετρη φράση με την οποία εκφράζει ένα πλήθος τις επιθυμίες του ή την υποστήριξή του προς κάποιον ή κάτι
Γ.	ο σχεδιασμός σειράς ενεργειών
Δ.	η κατεύθυνση προς ορισμένο τόπο
Ε.	αυτός που αγοράζει από συγκεκριμένο κατάστημα ή επιχείρηση
Ζ.	ο τόπος όπου γίνονται οι αγοραπωλησίες

(6)

2.3 **Να συμπληρώσεις τις προτάσεις γράφοντας το ρήμα της παρένθεσης στο σωστό τύπο του Αορίστου.**

2.3.1 Ο ξενοδόχος … πολλά χρήματα από τους τουρίστες πέρυσι. (εισπράττω) (1)

2.3.2 Δεσποινίς Λία νομίζω ότι … όταν είπατε ότι περάσατε τις χειρότερες διακοπές σας στην Αίγινα. (υπερβάλλω) (1)

2.3.3 Ο Μιχάλης … τις αμφιβολίες του για το ταξίδι που οργάνωσε ο Παναγιώτης στην Ανδαλουσία. (εκφράζω) (1)

2.3.4 Το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης … τις προσπάθειές του για να βελτιωθεί η ποιότητα των ξενοδοχείων στην Ύδρα. (εντείνω) (1)

2.3.5 Η Ελένη και ο Μάριος … τις τιμές των ξενοδοχείων. (συγκρίνω) (1)

IEB Copyright © 2016

2.4 **Να ολοκληρώσεις τις προτάσεις διαλέγοντας το σωστό ρήμα από τα τρία που δίνονται. (4)**

2.4.1 Οι Έλληνες ταξιδιώτες … τα ελληνικά ξενοδοχεία γιατί είναι ακριβά.

α. απορρίπτουν
β. επιρρίπτουν
γ. καταρρίπτουν (1)

2.4.2 Το διαφημιστικό πρόγραμμα που χρηματοδότησε το υπουργείο … έμμεσα στην πριμοδότηση των ξενοδόχων.

α. αποβάλλει
β. συμβάλλει
γ. υπερβάλλει (1)

2.4.3 Το ξενοδοχείο ως επιχείρηση … μεγάλα κέρδη.

α. αποφέρει
β. διαφέρει
γ. υποφέρει (1)

2.4.4 Η Μαρία έχει … το σπίτι της σε ξενοδοχείο.

α. ανατρέψει.
β. προτρέψει
γ. μετατρέψει (1)

[25]

ΕΡΩΤΗΣΗ 3 **Να μελετήσεις προσεκτικά την παρακάτω ιστοσελίδα και να απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν χρησιμοποιώντας ολοκληρωμένες προτάσεις.**

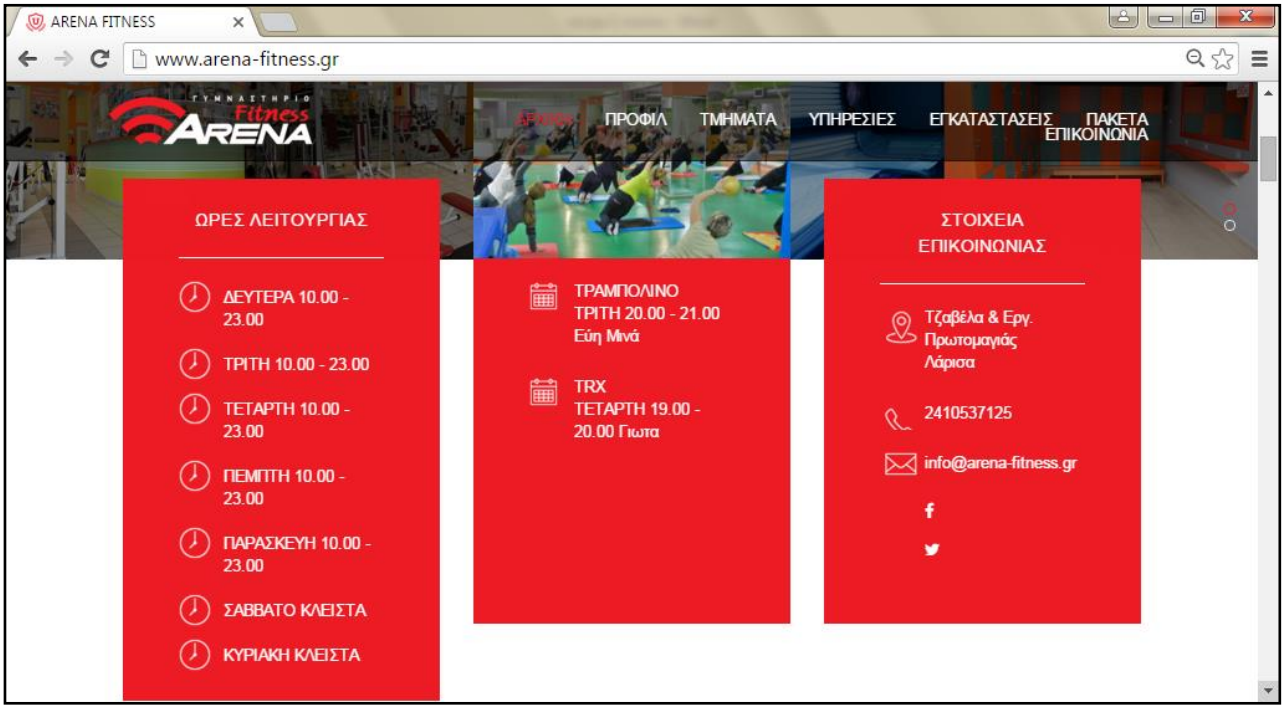

[Από: <www.arena-fitness.gr>]

3.1 Ποια είναι η ηλεκτρονική διεύθυνση αυτής της ιστοσελίδας; (1)

3.2 Σύμφωνα με την παραπάνω ιστοσελίδα μπορείς να πας στο γυμναστήριο Arena το σαββατοκύριακο; (1)

3.3 Εάν θέλεις να επικοινωνήσεις με το γυμναστήριο τι μπορείς να κάνεις; (2)

3.4 Σε ποια πόλη βρίσκεται το γυμναστήριο αυτό; (1)

3.5 Εάν θέλεις να μάθεις τι πακέτα προσφέρει το γυμναστήριο τι πρέπει να κάνεις; (1)

3.6 Ποιες είναι οι ώρες λειτουργίας του γυμναστηρίου; (1)

3.7 Εάν θέλεις να κάνεις Τραμπολίνο πότε μπορείς να πας στο γυμναστήριο; (2)

3.8 Τι ώρα ανοίγει το γυμναστήριο την Πέμπτη; (1)

[10]

Βαθμοί 60

IEB Copyright © 2016

ΤΜΗΜΑ 2 ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΕΡΩΤΗΣΗ 4 Να διαβάσεις προσεκτικά το παρακάτω γνωστό ποίημα και να απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν:

ΟΣΟ ΜΠΟΡΕΙΣ

Κι αν δεν μπορείς να κάμεις την ζωή σου όπως την θέλεις,
τούτο προσπάθησε τουλάχιστον
όσο μπορείς: μην την εξευτελίζεις
μες στην πολλή συνάφεια του κόσμου,
μες στες πολλές κινήσεις κι ομιλίες.

Μην την εξευτελίζεις πηαίνοντάς την,
γυρίζοντας συχνά κι εκθέτοντάς την
στων σχέσεων και των συναναστροφών
την καθημερινήν ανοησία
ως που να γίνει σα μια ξένη φορτική.

[Κ. Π. Καβάφης]

Ερωτήσεις

4.1 Σύμφωνα με τη δική σου άποψη γιατί θεωρείται αυτό το ποίημα ως διδακτικό; (2)

4.2 Σύμφωνα με τον ποιητή πώς μπορεί ένας άνθρωπος να εξευτελίσει τη ζωή του; (1)

4.3 Τι νομίζεις ότι πρέπει ο κάθε άνθρωπος να προσπαθήσει να κάνει στη ζωή του; (1)

4.4 Γιατί νομίζεις ότι πρέπει ο κάθε άνθρωπος να κάνει προσπάθειες ώστε να πετύχει τους στόχους και τα όνειρά του; (1)

4.5 Πιστεύεις ότι ο ποιητής είναι της γνώμης ότι ο κάθε άνθρωπος, αν προσπαθήσει, μπορεί να κάνει τη ζωή του όπως τη θέλει; (1)

4.6 Σύμφωνα με το μήνυμα του ποιήματος, τι έχει σημασία ακόμα κι αν δεν μπορέσει ένας άνθρωπος να πετύχει τους στόχους του; (1)

4.7 Από τι νομίζεις ότι πρέπει να προφυλάξει ο κάθε άνθρωπος τον εαυτό του; Να γράψεις τέσσερα στοιχεία. (4)

4.8 Τι νομίζεις ότι μπορεί να συμβεί σε έναν άνθρωπο όταν κάνει παρέα με ανθρώπους τους οποίους δεν έχει διαλέξει προσεκτικά; Να γράψεις τέσσερα στοιχεία. (4)

4.9 Τι νομίζεις ότι πρέπει να αποφεύγει ο κάθε άνθρωπος, σύμφωνα με το ποίημα; (1)

4.10 Τι μπορεί να συμβεί αν ένας άνθρωπος κινείται συνεχώς από μία παρέα στην άλλη, σύμφωνα με τον ποιητή; (1)

4.11 Σύμφωνα με τη δική σου γνώμη γιατί θεωρείται το ποίημα αυτό διαχρονικό; (3)

[20]

ΕΡΩΤΗΣΗ 5 **Να διαβάσεις προσεκτικά το παρακάτω γνωστό κείμενο και να απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν:**

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΕΛΠΙΣ

Το διήγημα ανήκει στην ομώνυμη συλλογή διηγημάτων, που εκδόθηκε το 1954 και έκτοτε γνώρισε μεγάλη επιτυχία και αγαπήθηκε από το αναγνωστικό κοινό. Στο διήγημα αυτό, όπως και σε όλο το έργο του Σαμαράκη, διακρίνουμε το λιτό ύφος και τη γοργή αφήγηση, το συνδυασμό κοινωνικού προβληματισμού και ψυχολογικής παρατήρησης μέσα σε μια ατμόσφαιρα ιδεολογικής κρίσης και υπαρξιακού άγχους, που χαρακτηρίζει τη μεταπολεμική εποχή.

Όταν μπήκε στο καφενείο, κείνο το απόγευμα, ήτανε νωρίς ακόμα. Κάθισε σ΄ ένα τραπέζι, πίσω από το μεγάλο τζάμι που έβλεπε στη λεωφόρο. Παράγγειλε καφέ.

Σε άλλα τραπέζια, παίζανε χαρτιά ή συζητούσανε.

Ήρθε ο καφές. Άναψε τσιγάρο, ήπιε δυο γουλιές, κι άνοιξε την απογευματινή εφημερίδα.

Καινούριες μάχες είχαν αρχίσει στην Ινδοκίνα. "Αι απώλειαι εκατέρωθεν υπήρξαν βαρύταται", έλεγε το τηλεγράφημα.

Ένα ακόμα ιαπωνικό αλιευτικό που γύρισε με ραδιενέργεια.

"Η σκιά του νέου παγκόσμιου πολέμου απλούται εις τον κόσμον μας", ήταν ο τίτλος μιας άλλης είδησης.

Ύστερα διάβασε άλλα πράγματα: το έλλειμμα του προϋπολογισμού, προαγωγές εκπαιδευτικών, μια απαγωγή, ένα βιασμό, τρεις αυτοκτονίες. Οι δύο, για οικονομικούς λόγους. Δυο νέοι, 30 και 32 χρονώ. Ο πρώτος άνοιξε το γκάζι, ο δεύτερος χτυπήθηκε με πιστόλι.

Αλλού είδε κριτική για ένα ρεσιτάλ πιάνου, έπειτα κάτι για τη μόδα, τέλος την "Κοσμική Κίνηση": "Κοκταίηλ προχθές παρά τω κυρίω και τη κυρία Μ.Τ. Χάρμα ευμορφίας και κομψότητος η κυρία Β.Χ. με φόρεμα κομψότατο εμπριμέ και τοκ πολύ σικ. Ελεγκάντικη εμφάνισις η δεσποινίς Ο.Ν."

Άναψε κι άλλο τσιγάρο. Έριξε μια ματιά στις "Μικρές Αγγελίες".

ΠΩΛΕΙΤΑΙ νεόδμητος μονοκατοικία, κατασκευή αρίστη, εκ 4 δωματίων, χολ, κουζίνας, λουτρού πλήρους, W.C.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ εις σοβαρόν κύριον δωμάτιον εις β΄ όροφον, ευάερον, ευήλιον ...

ΖΗΤΕΙΤΑΙ πιάνο προς αγοράν ...

Σκέψεις γυρίζανε στο νου του.

Από τότε που τελείωσε ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος, η σκιά του τρίτου δεν είχε πάψει να βαραίνει πάνω στον κόσμο μας. Και στο μεταξύ, το αίμα χυνότανε, στην Κορέα χτες, στην Ινδοκίνα σήμερα, αύριο ...

Πέρασε το χέρι του στα μαλλιά του. Σκούπισε τον ιδρώτα στο μετωπό του· είχε ιδρώσει, κι όμως δεν έκανε ζέστη.

Ο πόλεμος, η βόμβα υδρογόνου, οι αυτοκτονίες για οικονομικούς λόγους, η "Κοσμική Κίνησις" … Το πανόραμα της ζωής!

Δεν είχε αλλάξει διόλου προς το καλύτερο η ζωή μας ύστερ΄ από τον πόλεμο. Όλα είναι τα ίδια σαν και πριν. Κι όμως είχε ελπίσει κι αυτός, όπως είχαν ελπίσει εκατομμύρια άνθρωποι σ΄ όλη τη γη, πως ύστερ΄από τον πόλεμο, ύστερ΄ από τόσο αίμα που χύθηκε, κάτι θα άλλαζε. Πως θα ΄ρχόταν η ειρήνη, πως ο εφιάλτης του πολέμου δε θα ίσκιωνε πια τη γη μας, πως δε θα γίνονταν τώρα αυτοκτονίες για οικονομικούς λόγους, πως ...

Σουρούπωνε. Μερικά φώτα είχαν ανάψει κιόλας στα μαγαζιά αντίκρυ. Στο καφενείο δεν είχανε ανάψει ακόμα τα φώτα. Του άρεσε έτσι το ημίφως.

Σκέφτηκε τη σύγχυση που επικρατεί στον κόσμο μας σήμερα. Σύγχυση στον τομέα των ιδεών, σύγχυση στον κοινωνικό τομέα, σύγχυση ...

Δεν έφταιγε η εφημερίδα που έκανε τώρα αυτές τις σκέψεις. Τα σκεφτότανε όλα αυτά τον τελευταίο καιρό, πότε με λιγότερη, πότε με περισσότερη ένταση. Σκεφτότανε το σκοτεινό πρόσωπο της ζωής. Την ειρήνη, τη βαθιά τούτη λαχτάρα, που κρέμεται από μια κλωστή. Σκεφτότανε τη φτώχεια, την αθλιότητα. Σκεφτότανε το φόβο που έχει μπει στις καρδιές.

IEB Copyright © 2016

Στον καθρέφτη, δίπλα του, είδε το πρόσωπό του. Ένα πολύ συνηθισμένο πρόσωπο. Τίποτα δε μαρτυρούσε την ταραχή που είχε μέσα του.

Είχε πολεμήσει κι αυτός στον τελευταίο πόλεμο. Και είχε ελπίσει. Μα τώρα ήτανε πια χωρίς ελπίδα. Ναι, δε φοβότανε να το ομολογήσει στον εαυτό του πως ήτανε χωρίς ελπίδα.

Μια σειρά από διαψεύσεις ελπίδων ήταν η ζωή του. Είχε ελπίσει τότε... Είχε ελπίσει ύστερα ...

Κάποτε, πριν από χρόνια, είχε ελπίσει στον κομμουνισμό. Μα είχε διαψευσθεί κι εκεί. Τώρα δεν είχε ελπίδα σε καμιά ιδεολογία!

Ζήτησε ένα ποτήρι νερό ακόμα. Αυτή η διάψευση από τις λογής λογής ιδεολογίες ήταν βέβαια γενικό φαινόμενο. Και παραπάνω από τη διάψευση, η κούραση, η αδιαφορία, που οι πιο πολλοί, η μεγάλη πλειοψηφία νιώθει μπροστά στις διάφορες ιδεολογίες.

Κοίταζε τα τρόλεϊ που περνάγανε ολοένα στη λεωφόρο, το πλήθος ... Μπροστά του, η εφημερίδα ανοιχτή. Όλα αυτά που είχε δει και πρωτύτερα: η σκιά του καινούριου πολέμου, η Ινδοκίνα, οι δυο αυτοκτονίες για οικονομικούς λόγους, η "Κοσμική Κίνησις" …

– Τσιγάρα! Ένας πλανόδιος μπήκε.

Πήρε ένα πακέτο.

Στις έξι σελίδες της εφημερίδας: η ζωή. Κι αυτός ήταν τώρα ένας άνθρωπος που δεν έχει επλίδα.

Θυμήθηκε, πριν από χρόνια, ήτανε παιδί ακόμα, είχε αρρωστήσει βαριά μια θεία του, ξαδέρφη της μητέρας του. Την είχανε σπίτι τους. Ήρθε ο γιατρός· βγαίνοντας από το δωμάτιο της άρρωστης, είπε με επίσημο ύφος:

– Δεν υπάρχει πλέον ελπίς!

Έτσι κι αυτός τώρα, είχε φτάσει στο σημείο να λέει:

– Δεν υπάρχει πλέον ελπίς!

Του φάνηκε φοβερό που ήτανε χωρίς ελπίδα. Είχε την αίσθηση πως οι άλλοι στο καφενείο τον κοιτάζανε κι άλλοι από το δρόμο σκέφτονταν και ψιθυρίζανε μεταξύ τους: "Αυτός εκεί δεν έχει ελπίδα!" Σαν να ήταν έγκλημα αυτό. Σαν να είχε ένα σημάδι πάνω του που το μαρτυρούσε. Σαν να ήταν γυμνός ανάμεσα σε ντυμένους.

Σκέφτηκε τα διηγήματα που είχε γράψει, δίνοντας έτσι μια διέξοδο στην αγωνία του. Άγγιζε θέματα του καιρού μας: τον πόλεμο, την κοινωνική δυστυχία ... Ωστόσο, δεν το αποφάσιζε να τα εκδώσει. Φοβότανε! Φοβότανε την ετικέτα που θα του δίνανε σίγουρα οι μεν και οι δε. Όχι, έπρεπε να τα βγάλει. Στο διάολο η ετικέτα! Αυτός ήταν ένας άνθρωπος, τίποτε άλλο. Ούτε αριστερός, ούτε δεξιός. Ένας άνθρωπος που είχε ελπίσει άλλοτε, και τώρα δεν έχει ελπίδα, και που νιώθει χρέος του να το πει αυτό. Βέβαια, άλλοι θα ΄χουν ελπίδα, σκέφτηκε. Δεν μπορεί παρά να ΄χουν.

Ξανάριξε μια ματιά στην εφημερίδα: η Ινδοκίνα, η "Κοσμική Κίνησις", το ρεσιτάλ πιάνου, οι δυο αυτοκτονίες για οικονομικούς λόγους, οι "Μικρές Αγγελίες" ...

ΖΗΤΕΙΤΑΙ γραφομηχανή ...

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ραδιογραμμόφωνον ...

ΖΗΤΕΙΤΑΙ τζιπ εν καλή καταστάσει ...

ΖΗΤΕΙΤΑΙ τάπης γνήσιος περσικός ...

Έβγαλε την ατζέντα του, έκοψε ένα φύλλο κι έγραψε με το μολύβι του:

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ελπίς.

Ύστερα πρόσθεσε το όνομά του και τη διεύθυνσή του. Φώναξε το γκαρσόνι. Ήθελε να πληρώσει, να πάει κατευθείαν στην εφημερίδα, να δώσει την αγγελία του, να παρακαλέσει, να επιμείνει, να μπει οπωσδήποτε στο αυριανό φύλλο.

[Αντώνης Σαμαράκης]

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

5.1 Ποια είναι η εικόνα με την οποία ξεκινά το διήγημα; (1)

5.2 Να αναφέρεις έξι από τα θέματα της εφημερίδας που διαβάζει ο αφηγητής. (3)

5.3 Τι βλέπεις να κάνει ο αφηγητής ενώ διαβάζει την εφημερίδα; (2)

5.4 Ποια είναι η σκέψη που δημιουργείται στο μυαλό του αφηγητή ενώ διαβάζει την εφημερίδα; (2)

5.5 Σύμφωνα με το διήγημα νομίζεις ότι ο αφηγητής έχει ελπίδες για ένα καλύτερο μέλλον; Να αναφέρεις παράδειγμα από το κείμενο. (2)

5.6 Γιατί έγραφε διηγήματα ο αφηγητής; (1)

5.7 Ποιοι είναι οι λόγοι που κάνουν τον αφηγητή να αισθάνεται άσχημα που δεν έχει πια
ελπίδα; (2)

5.8 Διαβάζοντας το κείμενο, τα πρωτοσέλιδα των παρακάτω εφημερίδων και όσα γνωρίζεις υπάρχουν ομοιότητες μεταξύ των εφημερίδων του σήμερα και των εφημερίδων της δεκαετίας του ΄50; (60–80 λέξεις)

[Από: <www.tanea.gr & www.ethnos.gr >]

(7)
[20]

Βαθμοί 40

Σύνολο 100 βαθμοί

IEB Copyright © 2016